

Kun je bodemkwaliteit ruiken?

De bovengrond van Nederland is kurkdroog. De nadelen daarvan zijn evident, zowel in het boerenland als in de natuur. Voor het ontkiemen van zaden is immers vocht nodig. Regenwormen kruipen naar beneden, onbereikbaar voor weidevogels. En de kans op bosbranden neemt natuurlijk toe.

Er is ook een pluspunt van droogte te noemen. Na het eerste regenbuitje ruikt het opeens 'fris en zoet, maar ook prikkelend en aards'. Hoe zou dat komen? En is daar een naam voor?

Cabaretier Dolf Jansen mag graag een eindje rennen. Dat deed hij afgelopen zaterdag in het landgoed Spanderswoud in Hilversum. Het ging licht regenen, en lekker ruiken. Dolf vroeg zich op Twitter af hoe die heerlijke grondgeur ontstaat en of daar een naam voor is. Al snel doken de namen *geosmine* en *petrichor* op. Met behulp van Wikipedia en de websites van de KNCV en de Taalbank kunnen de vragen van Dolf eenvoudig worden beantwoord.

Geosmine wordt geproduceerd door micro-organismen, waaronder bacteriën uit het geslacht *Streptomyces* en blauwalgen. De naam van de stof is afgeleid van de Griekse woorden voor 'aarde' en 'geur'. De bacteriën rusten tijdens droogte en worden actief bij de eerste regenbui. Zij breken organische stof af en daarbij komt geosmine vrij. Omwoelen van grond en regen na lange droogte leiden ertoe dat de vluchtige stof in de lucht komt. De verbinding is ook verantwoordelijk voor de typische smaak van rauwe rode biet en geeft een grondsmaak aan drinkwater en wijn. Ook vissen kunnen ernaar smaken. Dat waarderen we weer minder!

Twee geochemici hebben de geur *petrichor* genoemd, naar de Griekse woorden voor 'rots' en 'godenbloed'. Volgens hen ruiken we dus godenbloed! *Petrichor* is een melange van geuren. Het belangrijkste bestanddeel daarvan is *geosmine*. De geur zou van plaats tot plaats verschillen, afhankelijk van de bodemkwaliteit. Die zou je dus kunnen ruiken!

Hopelijk kunt u tijdens deze crisis toch een beetje genieten van tuin of balkon en van *petrichor*.